

शिक्षण स्वयम् सेवक, अनुदान शिक्षक र विद्यालय कर्मचारी छनोट कार्यविधि, २०७८

मन्थली नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाबाट मिति २०७८ कार्तिक २८ गते स्वीकृत भएको शिक्षण स्वयम् सेवक, अनुदान शिक्षक र विद्यालय कर्मचारी छनोट कार्यविधि, २०७८ स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (३) बमोजिम सर्वसाधारणको जानकारीका लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

प्रस्तावना : शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट जारी शिक्षण स्वयम् सेवक कार्यविधि २०७६ र मन्थली नगरपालिकाको आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा ऐन २०७५ (संशोधन सहित) दफा २९ (२) मा भएको व्यवस्थालाई स्पष्ट गर्न सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदान एवम् विद्यालयको आन्तरिक स्रोतबाट खर्च वेहोर्ने गरी करार सेवा वा ज्यालादारीमा शिक्षण स्वयम् सेवक, अनुदान शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी बाल विकास सहजकर्ताहरूको छनौटलाई व्यवस्थित गर्न वाञ्छनीय भएकोले यो कार्यविधि तयार गरिएको हो ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** यस कार्यविधिको नाम “शिक्षण स्वयम् सेवक, अनुदान शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी छनोट कार्यविधि, २०७८” रहेको छ ।
२. यो कार्यविधि मन्थली नगर कार्यपालिकाले स्वीकृत गरी प्रमाणित भएको मितिदेखि लागू हुनेछ ।
३. **परिभाषा:** विषय प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा, क) “शिक्षा ऐन” भन्नाले मन्थली नगरपालिकाको आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा ऐन २०७५ (संशोधन सहित) लाई सम्झनु पर्दछ ।
ख) **“विद्यालय व्यवस्थापन समिति”** भन्नाले प्रत्येक विद्यालयमा आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा ऐन २०७५ (संशोधन

सहित) को दफा २० बमोजिम गठन भएको विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।

- ग) **“स्थानीय तह”** भन्नाले नेपालको संविधान अनुसार गठन भएको गाउँपालिका तथा नगरपालिका भन्ने सम्झनु पर्दछ ।
- घ) **“वडा प्रतिनिधि”** भन्नाले वडा समितिले तोकको व्यक्ति सम्झनु पर्दछ ।
- ङ) **“प्रधानाध्यापक”** भन्नाले विद्यालयको प्राज्ञिक एवम् प्रशासनिक प्रमुखको रूपमा नियमानुसार नियुक्त भएको विद्यालयको प्रधानाध्यापकलाई सम्झनु पर्दछ ।
- च) **“विद्यालय”** भन्नाले मन्थली नगरपालिकाभित्र शिक्षा ऐन २०२८ (संशोधनसहित) र आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा ऐन २०७५ (संशोधन सहित) बमोजिम स्थापना भएका सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयलाई सम्झनु पर्दछ ।
- छ) **“लेखा कर्मचारी”** भन्नाले विद्यालयले आफ्नो स्रोत वा सङ्घीय, प्रदेश, स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदानबाट खर्च बेहोर्ने गरी करारमा वा ज्यालादारीमा लेखा सम्बन्धी काम गर्न नियुक्त गरेका र नियुक्त हुने कर्मचारी भन्ने सम्झनु पर्दछ ।
- ज) **“शिक्षण स्वयम् सेवक”** भन्नाले ‘युवाले चिनौं आफ्नो माटो, चिनौं आफ्नो देश’ अभियान मार्फत न्यूनतम योग्यता पूरा गरेका युवालाई अङ्ग्रेजी, गणित, विज्ञान र कम्प्युटर विज्ञान शिक्षण कार्यलाई सहजीकरण गर्न सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबाट एवम् विद्यालयको आन्तरिक स्रोतबाट खर्च हुने गरी नियुक्त हुने व्यक्ति सम्झनु पर्दछ ।
- झ) **“विद्यालय कर्मचारी”** भन्नाले विद्यालयको नियमित कार्यमा सहयोग पुर्याउने शिक्षक बाहेकका अन्य कर्मचारीलाई सम्झनु पर्दछ ।

- ज) **“अनुदान शिक्षक”** भन्नाले सङ्घीय र प्रदेश सरकारबाट माध्यमिक एवम् निम्न माध्यमिक तहमा अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान शिक्षक व्यवस्था गर्न प्राप्त अनुदान कोटामा करारमा नियुक्त हुने शिक्षक सम्झनु पर्दछ ।
- ट) **“विद्यालय सहयोगी”** भन्नाले विद्यालय व्यवस्थापन समिति एवम् प्रधानाध्यापकले तोकेको विद्यालयको प्राङ्गणभित्र गर्नु पर्ने सरसफाइ लगायतका विद्यालयको कार्यालयीय र व्यवस्थापकीय कार्य गर्ने गरी नियुक्त भएको व्यक्ति सम्झनु पर्दछ ।
- ठ) **“बाल विकास सहजकर्ता”** भन्नाले शिक्षा ऐन २०२८ (संशोधन सहित) र आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा ऐन २०७५ (संशोधन सहित) अनुसार स्थापना भएको ४ वर्ष उमेर समूहका बालबालिकाहरूको सर्वाङ्गिक विकास गर्ने उद्देश्यले पूर्व प्राथमिक कक्षामा सहजीकरण गर्न नियुक्त भएको व्यक्ति सम्झनु पर्दछ ।
- ड) **“चालक”** भन्नाले विद्यालयद्वारा सञ्चालित सवारी साधन चलाउने व्यक्तिलाई सम्झनु गर्दछ ।
- ढ) **“सहचालक”** भन्नाले मुख्य सहयोगी भई सवारी साधनमा भएका सामान तथा विद्यार्थीहरूको सुरक्षा गर्ने सम्झनु पर्दछ ।
- ण) **“सुरक्षा गार्ड”** भन्नाले आधारभूत सुरक्षाका लागि तोकिएको क्षेत्र र विद्यालयको सम्पत्तिको सुरक्षा आपराधिक घटना नियन्त्रण, सुरक्षा गार्ड, अग्नि नियन्त्रण, विद्युतीय सुरक्षा पद्धति सञ्चालन, सुरक्षाका कामका लागि आवश्यक कार्य गर्ने सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद-२

शिक्षण स्वयम् सेवक, अनुदान शिक्षक र विद्यालय कर्मचारी

छनौट कार्यविधिको उद्देश्य

४. सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदान र विद्यालयको आन्तरिक स्रोतबाट शिक्षक अनुदान कोटा, शिक्षण

स्वयम् सेवक, बाल विकास सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारीको छनोट गर्न बनेको यो कार्यविधिको उद्देश्यहरू देहायबमोजिम रहेका छन् :

क) नगरपालिकाभित्र नियुक्त हुने शिक्षक अनुदान कोटा, शिक्षण स्वयम् सेवक, बाल विकास सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारीको नियुक्तिमा एकरूपता कायम गर्नु ।

ख) खुला प्रतिस्पर्धाको माध्यमबाट योग्य र सक्षम व्यक्ति नियुक्त हुने वातावरण निर्माण गर्नु ।

ग) शिक्षक अनुदान कोटा, शिक्षण स्वयम् सेवक, विद्यालय कर्मचारी र बाल विकास सहजकर्ताहरूको न्यूनतम योग्यता निर्धारण गरी नियुक्ति प्रक्रिया निर्धारण गर्नु ।

घ) विद्यालयले गणित, अङ्ग्रेजी, कम्प्युटर विज्ञान र विज्ञान विषयमा तथा प्राविधिक धारका शिक्षा विस्तार भएका विद्यालयको शिक्षक अभावलाई आंशिक रूपमा परिपूर्ति गर्नु ।

ङ) कक्षा १२ उत्तीर्ण, स्नातक र स्नातकोत्तर गरेका शिक्षित युवालाई स्वयम् सेवक मार्फत राष्ट्रसेवा गर्ने मौका उपलब्ध गराई देशको भौगोलिक स्थितिको ज्ञानका साथै व्यवहारिक तथा जीवनोपयोगी सिप एवम् ज्ञान प्राप्त गर्ने अवसर प्रदान गर्नु ।

च) युवा वर्गमा शिक्षण सिप, दक्षता र नेतृत्वको विकासको अवसर उपलब्ध गराउनु ।

छ) विद्यालयस्तरको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिमा सहयोग पुऱ्याउनु ।

परिच्छेद-३

शिक्षण स्वयम् सेवक, अनुदान शिक्षक र विद्यालय कर्मचारी छनोट समिति

५. सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदान एवम् विद्यालयको आन्तरिक स्रोतबाट शिक्षक अनुदान कोटा, शिक्षण स्वयम् सेवक, बाल विकास सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारी छनोट गर्ने प्रयोजनका लागि देहायबमोजिमको ५ सदस्यीय छनोट समिति रहनेछ क) विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष वा

- ख) विद्यालय व्यवस्थापन समितिले तोकेको सम्बन्धित विषय विशेषज्ञ सम्भव भए महिला एकजना पर्ने गरी दुई जना
-सदस्य
- ग) मन्थली नगरपालिकाको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाको अधिकृतस्तरको प्रतिनिधि
-सदस्य
- घ) वडा प्रतिनिधि
-सदस्य
- ङ) विद्यालयको प्रधानाध्यापक- सदस्य सचिव

द्रष्टव्य: विषयविज्ञको छनौट गोला प्रथाद्वारा नगरपालिकामा सूचीकृत विज्ञहरू मध्येबाट छनौट गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-४

शिक्षण स्वयम् सेवक, अनुदान शिक्षक र विद्यालय कर्मचारीको योग्यता

६. सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदान र विद्यालयको आन्तरिक स्रोतबाट शिक्षक अनुदान कोटा, शिक्षण स्वयम् सेवक, बाल विकास सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारीको छनौट गर्न देहायबमोजिमका न्यूनतम योग्यता भएका व्यक्तिहरू हुनेछन् ।

- ६.१ अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान शिक्षक अनुदान कोटा क) निम्न माध्यमिक तहको हकमा सम्बन्धित विषयमा कक्षा १२ वा सो सरह उत्तीर्ण र माध्यमिक तहको हकमा सम्बन्धित विषयमा स्नातक वा सो सरह उत्तीर्ण ।

ख) नेपाली नागरिक ।

ग) १८ वर्ष उमेर पूरा भई ४० वर्ष उमेर ननाघेको ।

घ) सम्बन्धित तहको अध्यापन अनुमति पत्र भएको ।
सम्बन्धित तह र विषयको विज्ञापन सार्वजनिक सूचना मार्फत दुई/दुई पटक गर्दा पनि अध्यापन अनुमति पत्र भएको उम्मेदवार सहभागी नभएमा तेस्रो पटकको विज्ञापनमा अध्यापन अनुमति पत्र नभएको उम्मेदवार प्रतिस्पर्धाको

मन्थली नगरपालिका

आधारमा छनौट गर्न सकिनेछ ।

- उ) मानसिक सन्तुलन ठिक भएको ।
- च) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट कसुरदार नठहरिएको ।
- छ) भविष्यमा सरकारी नोकरी वा शिक्षक सेवाका लागि अयोग्य ठहरिने गरी सेवाबाट बर्खास्त नभएको ।

६.२ शिक्षण स्वयम् सेवक : क) निम्न माध्यमिक तहको हकमा सम्बन्धित विषयमा कक्षा १२ वा सो सरह उत्तीर्ण र माध्यमिक तहको हकमा सम्बन्धित विषयमा स्नातक वा सो सरह उत्तीर्ण ।

- ख) नेपाली नागरिक ।
- ग) १८ वर्ष उमेर पूरा भई ४० वर्ष उमेर ननाघेको ।
- घ) मानसिक सन्तुलन ठिक भएको ।
- उ) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट कसुरदार नठहरिएको ।

च) भविष्यमा सरकारी नोकरी वा शिक्षक सेवाका लागि अयोग्य ठहरिने गरी सेवाबाट बर्खास्त नभएको ।

६.३ लेखा अधिकृत एवम् लेखापाल : क) लेखा अधिकृतको हकमा नेपाल सरकारको मान्यता प्राप्त विश्वविद्यालयबाट वाणिज्य शास्त्रमा कम्तीमा स्नातक वा सो सरह उत्तीर्ण र लेखापालको हकमा व्यवस्थापन समूहबाट कक्षा १२ उत्तीर्ण भएको हुनु पर्नेछ ।

- ख) नेपाली नागरिक ।
- ग) १८ वर्ष उमेर पूरा भई ४० वर्ष उमेर ननाघेको ।
- घ) मानसिक सन्तुलन ठिक भएको ।
- उ) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट कसुरदार नठहरिएको ।

च) भविष्यमा सरकारी नोकरी वा शिक्षक सेवाका लागि अयोग्य ठहरिने गरी सेवाबाट बर्खास्त नभएको ।

६.४ बाल विकास सहजकर्ता क) एस. ई. ई. वा सो सरह उत्तीर्ण भएको महिला ।

- ख) नेपाली नागरिक ।
- ग) १८ वर्ष उमेर पूरा भई ४० वर्ष उमेर ननाघेको ।
- घ) मानसिक सन्तुलन ठिक भएको ।
- ङ) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा

अदालतबाट कसुरदार नठहरिएको ।

च) भविष्यमा सरकारी नोकरी वा शिक्षक सेवाका लागि अयोग्य ठहरिने गरी सेवाबाट बर्खास्त नभएको ।

६.५ विद्यालय कर्मचारी : क) कक्षा १२ वा सो सरह उत्तीर्ण भएको ।

- ख) नेपाली नागरिक ।
- ग) १८ वर्ष उमेर पूरा भई ४० वर्ष उमेर ननाघेको ।
- घ) मानसिक सन्तुलन ठिक भएको ।
- ङ) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा

अदालतबाट कसुरदार नठहरिएको ।

च) भविष्यमा सरकारी नोकरी वा शिक्षक सेवाका लागि अयोग्य ठहरिने गरी सेवाबाट बर्खास्त नभएको ।

६.६ विद्यालय सहयोगी (श्रेणी विहीन)

- क) आधारभूत तह उत्तीर्ण हुनु पर्नेछ ।
- ख) नेपाली नागरिक ।

- ग) १८ वर्ष उमेर पूरा भई ४० वर्ष उमेर ननाघेको ।
- घ) मानसिक सन्तुलन ठिक भएको ।
- ङ) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट

कसुरदार नठहरिएको ।

च) भविष्यमा सरकारी नोकरी वा शिक्षक सेवाका लागि अयोग्य ठहरिने गरी सेवाबाट बर्खास्त नभएको ।

६.७ सवारी चालक तथा सहचालक : क) आधारभूत तह उत्तीर्ण हुनु पर्नेछ ।

ख) सवारी चालकको हकमा कम्तीमा ३ वर्षको अनुभव सहित सवारी साधनको किसिम अनुसारको चालक अनुमति पत्र प्राप्त गरेको हुनु पर्नेछ । सहचालकको हकमा सवारी चालक अनुमति पत्र नभए पनि हुनेछ ।

- ग) नेपाली नागरिक ।

- घ) १८ वर्ष उमेर पूरा भई ४० वर्ष उमेर ननाघेको ।
- ङ) मानसिक सन्तुलन ठिक भएको ।
- च) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट कसुरदार नठहरिएको ।
- छ) भविष्यमा सरकारी नोकरी वा शिक्षक सेवाका लागि अयोग्य ठहरिने गरी सेवाबाट बर्खास्त नभएको ।

६.८ सुरक्षा गार्ड : क) आधारभूत तह उत्तीर्ण हुनु पर्नेछ ।

- ख) नेपाल प्रहरी, नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरीबाट निवृत्त वा कम्तीमा ५ वर्षको अनुभव भएको वा सुरक्षा गार्ड सम्बन्धी ६ महिना तालिम लिएको नेपाली नागरिक हुनु पर्नेछ ।
- ग) नेपाली नागरिक ।
- घ) १८ वर्ष उमेर पूरा भई ४० वर्ष उमेर ननाघेको ।
- ङ) मानसिक सन्तुलन ठिक भएको ।
- च) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट कसुरदार नठहरिएको ।
- छ) भविष्यमा सरकारी नोकरी वा शिक्षक सेवाका लागि अयोग्य ठहरिने गरी सेवाबाट बर्खास्त नभएको ।

परिच्छेद-५

परीक्षाको किसिम र प्रक्रिया

७. सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदान एवम् विद्यालयको आन्तरिक स्रोतबाट शिक्षक अनुदान कोटा, शिक्षण स्वयम् सेवक, बाल विकास सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारीको छनौट गर्न परिच्छेद ३ मा उल्लेखित समितिले निम्नानुसार प्रक्रिया पूरा गर्नु पर्नेछ : क) सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदानको हकमा नगरपालिकाबाट पूर्व स्वीकृति लिनु पर्नेछ । विद्यालयको आन्तरिक स्रोतबाट व्यवस्थापन गरिने पदहरूमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट स्वीकृत भएको हुनु पर्नेछ ।

- ख) छनौट समितिले पूर्व स्वीकृतिको आधारमा पदपूर्तिको लागि कार्यविधिमा उल्लेखित न्यूनतम योग्यता सहितको

कानुन सङ्ग्रह

कम्तीमा १५ दिनको सूचना सार्वजनिक गर्ने । न्यूनतम योग्यता पुगेको व्यक्तिबाट दरखास्त पर्न नआएमा वा एक मात्र दरखास्त पर्न आएमा पुनः दोस्रो पटक ७ दिनको सूचना सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

- ग) निम्न माध्यमिक र माध्यमिक तहको अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयको शिक्षक अनुदान कोटामा अध्यापन अनुमति पत्र प्राप्त उम्मेदवारबाट दरखास्त पर्न नआएमा प्रकरण (ख) बमोजिमको प्रक्रिया पूरा गरे पश्चात् अध्यापन अनुमति पत्र नभएका उम्मेदवारहरूको दरखास्तका लागि ७ दिनको अर्को सूचना सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ । यस सूचनाबमोजिम दरखास्त दिने उम्मेदवारलाई अध्यापन अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्ति आएमा स्वतः हट्ने सर्तनामा गराउनु पर्नेछ । अध्यापन अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्ति आएमा छनौट समितिले परीक्षाको प्रक्रिया पूरा गरी नियुक्ति गर्नु पर्नेछ ।
- घ) उक्त सूचना स्रोत विद्यालय, सम्बन्धित वडा कार्यालय, नगरपालिका र जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा अनिवार्यरूपमा सूचना टाँस गर्ने, स्थानीय सञ्चार माध्यमहरूमा प्रसारण तथा प्रकाशन गरी सार्वजनिक गर्ने र सोको प्रमाण अभिलेखको रूपमा राख्नु पर्नेछ ।
- ङ) शिक्षक, कर्मचारी एवम् शिक्षण स्वयम् सेवक छनौटका लागि समितिबाट नियुक्त विषयविज्ञको सहयोगमा प्रश्न पत्र निर्माण गरी परीक्षा सञ्चालन गरिनेछ ।
- च) परीक्षा सञ्चालन नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा हुनेछ ।
- च) लिखित, मौखिक र प्रयोगात्मक परीक्षाको पूर्णाङ्क र उत्तीर्णाङ्क अङ्कभार देहायबमोजिम हुनेछ ।
- लिखित परीक्षाको पूर्णाङ्क २०० अङ्क (वस्तुगत १०० + विषयगत १००)
 - अन्तर्वार्ताको पूर्णाङ्क २५ अङ्क

- प्रयोगात्मक परीक्षाको पूर्णाङ्क २५ अङ्क लिखितको उत्तीर्णाङ्क वस्तुगत ५०, विषयगत ४० र प्रयोगात्मक परीक्षाको १० हुनेछ ।
- छ) विषयको प्रकृति हेरी छनौट समितिले आवश्यकता ठानेमा प्रयोगात्मक परीक्षा सञ्चालन गर्न सक्नेछ, तर प्रकरण (ग) बमोजिम छनौट गर्नुपर्ने अवस्थामा प्रयोगात्मक परीक्षा अनिवार्यरूपमा सञ्चालन गर्नु पर्नेछ । प्रयोगात्मक परीक्षा सम्बन्धित तहको कम्तीमा दुई वटा कक्षामा गर्नु पर्नेछ ।
- ज) अनुभव र शैक्षिक योग्यताको अङ्क कानुनले तोकेबमोजिम हुनेछ ।
- झ) परीक्षामा सबैभन्दा बढी अङ्क प्राप्त गर्ने उम्मेदवारलाई नियुक्तिका लागि विद्यालय व्यवस्थापन समितिमा सिफारिस गर्नु पर्नेछ ।
- ञ) यो कार्यविधि निर्माण हुनुभन्दा अगाडि विद्यालय सेवामा प्रवेश गरेका सबै सेवामा कार्यरत व्यक्तिहरूलाई शैक्षिक योग्यता र उमेरको हद लागू हुने छैन ।

परिच्छेद-६

शिक्षण स्वयम् सेवक, अनुदान शिक्षक र विद्यालय कर्मचारीले पालना

गर्नुपर्ने कर्तव्य र जिम्मेवारीहरू

८. यस कार्यविधि अनुसार नियुक्त भएका अनुदान शिक्षक, शिक्षण स्वयम् सेवक, बाल विकास सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारीहरूले तपसील अनुसारको कर्तव्य र जिम्मेवारी पालना गर्नु पर्दछ :
- क) प्रधानाध्यापक तथा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको मातहतमा रही कामकाज गर्नु पर्दछ ।
 - ख) आफ्नो पद अनुसारको तोकिएका जिम्मेवारीहरू पूरा गर्नु पर्दछ ।
 - ग) विद्यालय परिसरभित्र वा बाहिर अनुशासित र मर्यादित जीवनशैली अपनाउनु पर्दछ ।
 - घ) विद्यालय व्यवस्थापन समिति र प्रधानाध्यापकले तोकेका कामहरू गर्नु पर्दछ ।

कानून सङ्ग्रह

- ड) विद्यालयको अति संवेदनशील कुराहरूलाई गोप्य राख्नु पर्दछ ।
- च) विद्यालयको हित विपरीत कार्य गर्न हुँदैन ।
- छ) सेवाबाट बाहिरिनु पूर्व एक महिनाअगाडि विद्यालयलाई जानकारी गराउनु पर्दछ ।
- ज) कुनै पनि राजनीतिक दलको गतिविधिमा संलग्न हुनु हुँदैन ।
- झ) इमानदार, शिष्ट, नम्र, पारदर्शी र सदाचार व्यवहार अवलम्बन गर्नु पर्दछ ।
- ञ) नेपाल सरकारको विद्यमान नीति र व्यवस्थाको प्रतिकूल हुने गरी कुनै पनि कार्य गर्न हुँदैन ।
- ट) सम्बन्धित निकायको नियम र कानून विपरीतको कार्य गर्न हुँदैन ।
- ठ) विद्यालय सहयोगीहरूले विद्यालयमा सञ्चालित खाजा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी र व्यवस्थित गर्ने मुख्य जिम्मेवारी हुनेछ ।
- ड) बाल विकास सहजकर्ताहरूले विद्यालयको समय अवधिभर कक्षा सञ्चालन गर्नु पर्दछ ।

परिच्छेद-७

शिक्षण स्वयम् सेवक, अनुदान शिक्षक र विद्यालय कर्मचारीहरूको तलब तथा अन्य सेवा सुविधा

९. सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदान र विद्यालयको आन्तरिक स्रोतबाट शिक्षक अनुदान कोटा, शिक्षण स्वयम् सेवक, बाल विकास सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारीको तलब तथा अन्य सेवा सुविधाहरू देहायबमोजिम हुनेछ : क) तलब एवम् पारिश्रमिक
- सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहले निर्धारण गरेका पदहरूको उक्त निकायहरूले तोकेबमोजिमको तलब सुविधा हुनेछ ।
 - सङ्घीय सरकारबाट उपलब्ध बाल विकास सहजकर्ता, विद्यालय

कर्मचारी र विद्यालय सहयोगीको तलब सुविधामा न्यूनतम क्रमशः रु १५,०००/, १७,०००/र कक्षा १-३/५ सञ्चालित विद्यालयको सहयोगीलाई १३,५००/ र अन्य विद्यालयहरूको सहयोगीलाई १५,०००/ हुनेछ। सङ्घीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट उपलब्ध अनुदानमा न्यूनतम तलब सुविधामा नपुग रकम स्थानीय तहबाट उपलब्ध हुनेछ।

- विद्यालयको आन्तरिक स्रोतबाट निर्धारण भएका पदहरूमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ। नेपाल सरकारले तोकेभन्दा बढी तलब सुविधा निर्धारण गर्न पाइने छैन।
- विद्यालयको आन्तरिक स्रोतबाट विद्यालयमा आंशिक शिक्षक र अतिरिक्त समयमा खटाइएका शिक्षक एवम् कर्मचारीहरूको सुविधा विद्यालय व्यवस्थापन समितिले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ।

ख) विदा

- विद्यालय रुजु हाजिरको आधारमा प्रत्येक महिना एक दिन भैपरी आउने वा पर्व विदा।
- आफ्नो रीत र परम्परा अनुसार बढीमा पन्ध्र दिन क्रिया विदा।
- महिला शिक्षक, कर्मचारी, शिक्षण स्वयम् सेवक र बाल विकास सहजकर्ताहरूलाई अन्य कानुनमा तोके सरह प्रसुति विदा उपलब्ध हुनेछ।

ग) करार नवीकरण

- अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान अनुदान कोटा, शिक्षण स्वयम् सेवक, बाल विकास सहजकर्ता, विद्यालय कर्मचारीहरूको कार्य प्रगतिको आधारमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिले करार सेवाको नवीकरण गर्नु पर्नेछ।

परिच्छेद-८

विविध

१०. **कारवाहीको भागीदार हुने:** यस कार्यविधि अनुसारको जिम्मेवारी तथा कर्तव्य पूरा नगर्ने तथा अनुशासन उलङ्घन गर्ने कर्मचारी सेवाबाट बर्खास्त हुनेसम्मका र कानुनले तोकेबमोजिमको कारवाहीको भागीदार हुनेछ। तर बर्खास्त गर्नुभन्दा अगाडि निजलाई

सफाई पेस गर्ने मनासिब मौका दिनु पर्नेछ ।

११. **व्याख्या गर्ने अधिकार:** यस कार्यविधिमा भएको कुनै पनि व्यवस्था अस्पष्ट भई व्याख्या गर्नुपर्ने भएमा मन्थली नगर कार्यपालिकाले अन्तिम व्याख्या गर्नेछ ।
१२. **बाधा अड्काउ फुकाउने:** यो कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा आएमा मन्थली नगर कार्यपालिकाले त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेछ ।
१३. **बचाउ र खारेजी:** क) यस कार्यविधि स्वीकृत हुनुभन्दा अगाडि विद्यालयहरूले विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट स्वीकृत गरी नियुक्त गरेका सम्पूर्ण शिक्षक, कर्मचारी छनोट एवम् शिक्षण स्वयम् सेवक यसै कार्यविधि बमोजिम भएको मानिनेछ ।
- ख) सङ्घीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट जारी भएका कानूनहरूसँग बाभिएको हदसम्म स्वतः निष्क्रिय हुनेछ ।